НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 51-654-04-30
Дата: 09 / 03 202 6 г.

13.38

ЧРЕЗ
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-ВОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
Г-Н ДЕЛЯН ДОБРЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание правя следното предложение за изменение и допълнение на приетия на първо гласуване на 05.03.2026 г. Общ законопроект за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане, № **51-653-02-4** с дата на постъпване 06.03.2026 г.:

В §17 се прави следното допълнение:

1. Създава се нова т. 3:

„3. В чл. 29, ал. 1, т. 2, буква „г“ се изменя така:

„г) доходи от упражняване на свободна професия като адвокат и нотариус“.

2. Досегашните т. 3 и т. 4 стават съответно т. 4 и т. 5.

ВНОСИТЕЛ:

Йордан Цонев

МОТИВИ

С оглед предметния обхват на Обединения законопроект за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане сигнатура № 51-653-02-4 от 06.03.2026 г., който въвежда промени в данъчната уредба с цел по-справедливо и икономически обосновано данъчно третиране на различни категории доходи и дейности, считаме за целесъобразно в рамките на същото законодателно производство да бъдат разгледани и изменения в Закона за данъците върху доходите на физическите лица. Това е оправдано, тъй като двата закона уреждат елементи на единна система на подоходното облагане и разглеждането им в общ контекст позволява постигане на последователност, баланс и равнопоставеност при данъчното третиране на икономически активните субекти, включително с оглед необходимостта от актуализиране на нормативната уредба спрямо натрупаните инфлационни процеси и реалните разходи по осъществяване на дейността.

В този контекст, в качеството ми на народен представител правя конкретното предложение за изменение на Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), насочено към привеждане на нормативно признатите разходи за нотариусите в съответствие с реалните разходи по упражняване на професията. Предложението цели осигуряване на по-голяма икономическа устойчивост и предвидимост за дейността на нотариусите и е в съответствие с общите цели на законопроекта за ЗКПО за подобряване на данъчната среда, повишаване на конкурентоспособността и стимулиране на икономическата активност.

Данъчното третиране на доходите на нотариусите е уредено в Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), като в § 1, т. 29 от Допълнителните разпоредби те изрично са определени като лица, упражняващи свободна професия.

Справката сочи, че към настоящия момент действащите нотариуси в страната са 732.

Въпрос на законодателна целесъобразност е за различните свободни професии и упражняващите ги лица да бъде предвиден диференциран подход при облагането, поради което редът за определяне на годишната данъчна основа за доходи от дейност като нотариус не следва да бъде приравняван на този за всички останали свободни професии, поради следните **мотиви:**

1. Съгласно чл. 2 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност (ЗННД) нотариус е лице, на което държавата възлага извършването на предвидените в законите нотариални действия.

2. Съгласно чл. 9 от същия закон, поради установената несъвместимост, на нотариусите е забранено да заемат държавна или общинска длъжност, да работят по трудови правоотношения, да бъдат управители или членове на надзорни, управителни и контролни органи на търговски дружества или кооперации. Поради тези ограничения доходите на нотариусите се формират единствено от възложените им от държавата дейности.

3. От гледна точка на приходите, видът и размерът на нотариалните такси са определени в закона и в Тарифата за нотариалните такси към ЗННД. Размерът на нотариалните такси не е променян от 2009 г., въпреки натрупаната от тогава инфлация. Съгласно законовите разпоредби, за извършване на едно и също нотариално действие от нотариус и от

държавен орган се събира еднаква по размер нотариална такса, но на практика е в пъти разминаването между таксите събирани от консулските и дипломатически представителства и таксите от нотариусите.

4. От гледна точка на разходите, ЗННД предвижда задължителни разходи, които нотариусите следва да правят при организацията на възложените им дейности, а именно:

- Нотариусите са длъжни да разполагат със собствена (най-често закупена с кредит) или наета кантора. Известен е значителният ръст на цените на имотите и наемите през последните години, както и увеличение на разходите за тяхното ползване. Следва да се отчете и законовото задължение канторите да работят с определено от министъра на правосъдието работно време.

- Нотариусите правят задължителни вноски в полза на Нотариалната камара , като размерът на тези вноски е увеличен поради необходимостта от осигуряване на повече средства за дейността на НК, поддръжката на нейните информационни системи и изпълнение на задълженията към държавата.

- Нотариусите са длъжни да водят счетоводство (чл. 33 ЗННД), въпреки че за данъчни цели им се признават само нормативно определени, а не действително направените разходи за изпълнение на възложените им от държавата функции. Те са данъчно задължени лица по смисъла на чл. 3, ал. 2 от ЗДДС, също така и извършват действия, свързани с ограничаване на плащанията в брой, като обслужването и осчетоводяването на движението на парични суми по специалните клиентски сметки на нотариусите води до допълнителни разходи за банкови и счетоводни услуги.

- Нотариусите подлежат на задължително социално осигуряване при условията и по реда, установени за лицата, упражняващи свободни професии (чл. 31 ЗННД). Увеличаването на максималния месечен осигурителен доход води до съответно нарастване на дължимите вноски за задължително социално и здравно осигуряване.

- Законосъобразното, навременното и точното изпълнение на дейността на нотариусите изисква те да бъдат подпомагани от помощник-нотариуси и други служители (чл. 40–50 ЗННД). Броят на необходимите за работата на всяка нотариална кантора служители непрекъснато нараства, поради увеличаването на законодателно възложените на нотариусите задължения, както и на изискванията за тясно взаимодействие с Агенцията по вписванията (АВ), Националната агенция за приходите (НАП), Агенцията за финансово разузнаване при ДАНС, общинската администрация и други държавни и местни органи. Това води до допълнително нарастване на разходите за заплати и осигуровки, наред с общото увеличение на работните заплати в страната.

5. Освен устройствения закон (ЗННД), други закони също възлагат задължения на нотариусите, в качеството им на лица, упражняващи публични функции (за каквито нотариусите изрично са определени съгласно § 1, т. 11 от Допълнителните разпоредби на Закона за електронното управление, към което препраща и § 1, т. 20 от Закона за киберсигурност), изпълнението на които задължения, води до допълнителни разходи:

- Нотариусите са задължени субекти по смисъла на Закона за мерките срещу изпирането на пари и на Закона за мерките срещу финансирането на тероризма и на разпространението на оръжия за масово унищожение, длъжни са да извършват дейности и проверки, което налага ангажирането на допълнителен технически и човешки ресурс.

- Съгласно чл. 50 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) нотариусите могат да извършат сделка или действие, с което се придобиват, учредяват, изменят или

прекратяват вещни права, само след като установят, че са платени данъците по глава втора (местни данъци) от ЗМДТ за имуществото – предмет на сделката или действието. Нотариусите са единствените физически лица в държавата, които при изпълнение на функциите си **носят лична имуществена отговорност за събиране данъците на общините.**

- С измененията в чл. 264 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), ДВ, бр. 66 от 2023 г., на нотариусите бе възложено задължението да проверяват по електронен път за наличието на публични задължения чрез достъп до информационната система на НАП, както и да не извършват съответното нотариално действие преди плащането на всички дължими от прехвърлителя на имуществото публични задължения. Изпълнението на това задължение налага допълнителен технически и човешки ресурс и ангажирането на допълнителен служител в нотариалната кантора, който да извършва само тези проверки, да събира и превежда в полза на държавата неплатените публични задължения. На практика на **нотариусите е възложена още една функция – нотариус-публичен изпълнител, която обаче изисква голям ресурс**. По данни на НАП, от момента на възлагане на това задължение, нотариусите са установили и събрали в полза на държавния бюджет стотици млн. лева, включително събират и погасените по давност.

Нотариусите са единствените физически лица в държавата, които при изпълнение на функциите си **носят лична имуществена отговорност за събиране на публичните държавни и общински вземания.**

Видно от гореизложеното, упражняването на професията нотариус е свързано с непрекъснато нарастващи ангажименти и отговорности към държавата, както и с постоянно увеличаващи се разходи за осъществяване на дейността. Установените в устройствения и другите закони задължения, новите изисквания, въведени с изменения в законодателството, увеличаването на броя на служителите и техните възнаграждения, както и на разходите за външни услуги и поддръжка на оборудването, водят до реални разходи, които значително надвишават предвидените в ЗДДФЛ нормативно признати разходи. Това от своя страна води до данъчно облагане, несъобразено с реалните доходи от нотариалната дейност, и до по-висока ефективна данъчна ставка в сравнение с тази за останалите свободни професии.

Поради гореизложеното, считам, **че социално и икономически е обосновано нотариусите да бъдат равнопоставени с начина на облагане на адвокатите, с оглед размера на необходимо присъщите разходи.**

ВНОСИТЕЛ:

Йордан Цонев